

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 134/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, Jarmočná 2264/3, Šaľa, proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 3 T 188/2014 z 11. apríla 2018, rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 6 To 59/2018-677 z 29. januára 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 66/2019 zo 17. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 188/2014 z 11. apríla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 To 59/2018-677 z 29. januára 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tdo 66/2019 zo 17. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť napadnuté rozsudky a uznesenie a vec vrátiť okresnému súdu na opätovné konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 188/2014 z 3. apríla 2017 bol sťažovateľ uznaný vinným v bode 1 obžaloby zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c)

zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2 obžaloby zo spáchania prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bola uložená povinnosť nahradit' škodu poškodeným [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poškodený“) vo výške 45 885 eur, Sociálnej poisťovni a. s. vo výške 4 632,10 eur, Dôvere zdravotnej poisťovni, a. s., vo výške 13 159,38 eur, spoločnosti PERIX, spol. s r. o., vo výške 700 eur a spoločnosti TRANSPETROL, a. s., vo výške 10 437,37 eur, pričom Sociálna poisťovňa a. s. bola so zvyškom jej nároku na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

3. Proti predmetnému rozsudku podal sťažovateľ riadne a včas odvolanie. Uznesením č. k. 6 To 89/2017-576 zo 16. novembra 2017 krajský súd zrušil už uvedený rozsudok okresného súdu vo výroku o vine v bode 1 obžaloby, vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a vo výroku o škode, pričom vrátil vec okresnému súdu, aby ju znovu prerokoval a rozhodol. Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ opätovne v bode 1 obžaloby uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, pričom súd rozhodol o náhrade škody obdobne ako pri už uvedenom rozsudku okresného súdu z 3. apríla 2017.

4. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali sťažovateľ aj príslušný prokurátor odvolania, pričom krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok okresného súdu a v bode 1 obžaloby uznal sťažovateľa vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, pričom súd rozhodol o náhrade škody obdobne ako pri už uvedenom rozsudku okresného súdu z 3. apríla 2017. Odvolanie sťažovateľa krajský súd podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

5. Následne podal sťažovateľ proti napadnutému rozsudku krajského súdu a súvisiacim rozhodnutiam dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté. Písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 18. augusta 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti spochybňuje skutkový stav ustálený okresným súdom a krajským súdom. Sťažovateľ v priebehu celého trestného konania tvrdil, že pri konflikte s poškodeným a ostatnými osobami prítomnými v čase a na mieste skutku išlo z jeho strany o nutnú obranu, keďže sa bránil pred útokmi týchto osôb a v rámci tejto obrany došlo ku kontaktu s poškodeným. Sťažovateľ tvrdí, že aj medzi samotnými svedkami existovali rozpory v tom, čo

predchádzalo stretu medzi sťažovateľom a poškodeným. Zároveň sa domnieva, že ak došlo v napadnutom rozsudku okresného súdu k zmene skutkovej vety oproti obžalobe, tak aj samotné súdy uznali, že priebeh situácie pred uvedeným stretom nebol v konaní riadne preukázaný. Sťažovateľ tvrdí, že po údajnom hode skleneného predmetu sťažovateľom došlo k jeho obkoleseniu prítomnými osobami, pričom sa mal cítiť ohrozený. Skutočnosť, že malo ísť z jeho strany o nutnú obranu má preukazovať aj vykonané znalecké dokazovanie, pretože pribratý znalec MUDr. Móres konštatoval, že intenzita násilia pôsobiaceho na tvár poškodeného nemusela byť veľká, keďže nedošlo k viacerým lomným líniam. Ak by išlo zo strany sťažovateľa o vedomý útok proti poškodenému, logicky by aj vzhľadom na telesnú stavbu poškodeného a prítomnosť viacerých osôb útočil vyššou intenzitou, pričom nižšia intenzita konania skôr nasvedčuje obrannému konaniu z jeho strany. Ďalej sa domnieva, že v odôvodnení (zrejme napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.) bolo potrebné objasniť, ako mal sťažovateľ po hode skleneného predmetu pokračovať v protiprávnom konaní a prečo došlo k jeho obkľúčeniu prítomnými osobami. Zároveň tvrdí, že okresný súd a ani krajský súd na tieto jeho námietky týkajúce sa skutkového deja žiadnym spôsobom nereagovali. V tomto videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces v kontexte práva na riadne odôvodnenie rozhodnutí, a teda porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti extenzívne opísal svedecké výpovede viacerých svedkov ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) a zabezpečený videozáznam. Poukazoval pritom na odlišnosti vo svedeckých výpovediach, keď napríklad svedkovia [REDACTED] a [REDACTED] sa zhodujú v skutočnosti, že svedkyňa [REDACTED] mala smerovať k sťažovateľovi, a teda tento nešiel cielene proti tejto svedkyňi, čomu odporuje vo svojej výpovedi svedok [REDACTED], a túto skutočnosť nepotvrdila ani svedkyňa [REDACTED]. Svedkovia [REDACTED] a [REDACTED] uviedli, že sťažovateľ mal dať svedkyňi [REDACTED] facku, čo je však v rozpore s tvrdeniami ostatných svedkov, ktorí žiaden takýto útok nepopísali ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]), pričom svedok [REDACTED] takúto skutočnosť vyslovene vyvrátil. Rozpory vo výpovediach svedkov neboli vyjasnené ani po vzhliadnutí zabezpečeného videozáznamu a ani vypočutím ďalších svedkov, ktorých navrhoval vypočuť sťažovateľ. Tieto rozpory mali podľa sťažovateľa súdy vyhodnotiť ako pochybnosti v prospech sťažovateľa a keď tak nespravili, mali porušiť jeho právo na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru.

8. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že najvyšší súd sa jeho námietkami odmietol zaoberať s poukazom, že ide o skutkové otázky, pričom doslovné znenie Trestného poriadku mu neumožňovalo preskúmať takéto otázky. Sťažovateľ sa domnieva, že tento právny názor je príliš formalistický a zároveň je v rozpore s nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 255/2010, pretože vylučuje ochranu základných práv sťažovateľa najvyšším súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces v kontexte práva na riadne odôvodnenie rozhodnutí a porušenie prezumpcie nevinu (čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6

ods. 1 a 2 dohovoru) napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

11. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie týchto práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)].

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom (a prokurátorom) podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

13. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd tiež vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (pozri body 10 a 11 tohto odôvodnenia).

14. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, v ktorom uviedol zhodné argumenty ako v ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ namietal, že rozhodnutie krajského súdu bolo založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Námietky sťažovateľa smerovali k spochybňovaniu skutkového stavu ustáleného okresným súdom a zotrval na nich od ich prvej formulácie v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 3. apríla 2017.

15. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd tieto námietky sťažovateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vecne preskúmal, reálne sa nimi zaoberal a neodmietol ich len z procesných dôvodov. Najvyšší súd súčasne poznamenal, že sťažovateľ zákonnosť dôkazov podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v dovolaní nenapádal a dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ani neoznačil.

16. Najvyšší súd skonštatoval, že „*pokiaľ obvinený namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu a z tohto prameniace porušenie práva na obhajobu, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nezodpovedá uvedenému argumentu obvineného. Obvinený ani neoznačil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. že by bolo porušené právo na obhajobu zásadným spôsobom. K subjektívnemu pocitu obvineného, že napadnuté rozhodnutie súdu nie je odôvodnené podľa predstáv obvineného a preto je porušené právo obvineného na obhajobu, nadovšetko dovolací súd uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa Článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je záruka, že rozhodnutie bude spĺňať očakávania a predstavy obvineného. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne (I. ÚS 217/2018 z 25. júna 2018).*“ (s. 17 odôvodnenia). Najvyšší súd v tejto súvislosti obsahu dovolania vytkol, že «*Pokiaľ sa obvinený v ďalšej časti dovolania nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená celá argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi konajúcich súdov a odmieta svoju vinu), je nevyhnutné uviesť, že obvinený a obhajca obvineného, prostredníctvom ktorého obvinený dovolanie podal, celkom zjavne nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych, ktoré jediné by bolo možné považovať za relevantné a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať.*» (s. 12 odôvodnenia). Napokon najvyšší súd v súvislosti s hodnotením dôkazov uzavrel, že „*hodnotenie dôkazov z pohľadu ich vierohodnosti je na rozdiel od hodnotenia dôkazov z hľadiska ich zákonnosti [k tomu vid'. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] nepodraditeľné (pre skutkovú povahu) pod žiadny z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania. Zákonnosť dôkazov podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku pritom obvinený nenapádal.*“ (s. 12 *in fine* a s. 13 odôvodnenia).

17. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva a podstatným pre posúdenie je, že sťažovateľ nesprávne (neúplne) podaným dovolaním z hľadiska jeho obsahu a dovolacích dôvodov (napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu) v tejto časti [vzhlľadom na podanie dovolania „len“ z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] riadne nevyčerpал právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, resp. ani nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, čo ale vylučuje možnosť prieskumu ústavným súdom. Dovolací súd nie je skutkovým súdom, takým však nie je ani ústavný súd. Súčasťou práva na obhajobu v kontexte spravodlivého procesu garantovaného ústavou aj dohovorom je náležité vyrovnanie sa v odôvodnení rozhodnutia so všetkými preň podstatnými okolnosťami a táto požiadavka voči odvolaciemu súdu (v prieniku odôvodnenia jeho rozhodnutia a rozhodnutia súdu prvého stupňa) je podraditeľná pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (z novej judikatúry nález IV. ÚS 546/2020). Bez ohľadu na formálne označenie dovolacieho dôvodu vecné vymedzenie takto orientovanej dovolacej námietky nemôže byť mechanicky zamenené s vlastným hodnotením dôkazov dovolateľom, resp. (namiesto toho alebo súčasne) označením dovolaním napadnutého rozhodnutia ako neodôvodneného (ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Relevantné (v štádiu dovolacieho konania) je len adresné a konkrétne atakovanie konkrétneho spôsobu, akým sa odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia vysporiadava (alebo také vysporiadanie absentuje) s podstatnou okolnosťou pre rozhodnutie (vo vzťahu k odvolaciemu konaniu aj so zohľadnením tej časti odvolacieho prieskumu, ktorá je podmienená odvolacími námietkami). Nejde teda o hodnotenie dôkazov v jeho priamom ponímaní a v tom je paralela prieskumnej činnosti dovolacieho súdu s posudzovaním predmetných okolností ústavným súdom (ku ktorému môže dôjsť vo vzťahu k dovolaciemu súdu, ak mu bol na predmetný prieskum poskytnutý podaným dovolaním priestor). V prípade podania takto orientovaného dovolania (a s tým súvisiacej správnej dovolacej argumentácie) bol príslušný sa ním zaoberať najvyšší súd, ktorý to neurobil z dôvodu, že sťažovateľ kvalifikovaným spôsobom nenapádal porušenie svojho práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (pričom však v tej časti námietok, ktorá bola pre dovolacie konanie akceptovateľná, aj keď nesprávne procesne označená, najvyšší súd dovolací prieskum vykonal, ako je uvedené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia).

18. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní v predmetnej časti odmietol pre jej neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

III.3. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

19. Sťažovateľ vytýkal najvyššiemu súdu, že po krajskom súde opakovane nehodnotil jeho námietky spochybňujúce skutkový stav ustálený okresným súdom. Považoval to za formalizmus priečiaci sa judikatúre ústavného súdu.

20. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na viazanosť dovolacím návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), a preto dovolanie sťažovateľa mohol posúdiť iba v rámci ním namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Zároveň zdôraznil znenie predmetného zákonného ustanovenia, podľa ktorého nie je oprávnený

skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou). S ohľadom na to nemohol dovolací súd skúmať právne závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu a k tomu, že sťažovateľ nekonal v nutnej obrane. Ďalej najvyšší súd (s. 11 až 12 napadnutého uznesenia) uviedol: «... vyriešenie otázky či obvinený konal v nutnej obrane alebo nie si v predmetnej veci bezpodmienečne vyžaduje posúdenie a vyhodnotenie vierohodnosti výpovedí svedkov (██████████ a pod.) a samozrejme všetkých ďalších dôkazov a všetkých okolností prípadu. To ale predpokladá prieskum správnosti a úplnosti skutku zisteného a ustáleného súdmi nižších stupňov a tak nové, resp. i iné hodnotenie vykonaných dôkazov. Takúto kompetenciu ale Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá, pokiaľ dovolanie nie je podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (dovolanie podané ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky, pozn.). Preto (rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku) Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že nezistil okolnosť vylučujúcu protiprávnosť činu. Pokiaľ sa obvinený v ďalšej časti dovolania nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená celá argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi konajúcich súdov a odmieta svoju vinu), je nevyhnutné uviesť, že obvinený a obhajca obvineného, prostredníctvom ktorého obvinený dovolanie podal, celkom zjavne nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych, ktoré jediné by bolo možné považovať za relevantné a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať. Ak obvinený v podanom dovolaní namieta spôsob hodnotenia dôkazov - výpovede svedkov (svedkyňa ██████████, svedkyňa ██████████, svedkyňa ██████████, svedok ██████████, svedok ██████████, svedok ██████████), aj vzhľadom na namietanú rozporuplnosť výpovedí svedkov, rozsah vykonaného dokazovania, Či vysporiadanie sa konajúceho súdu s obhajobou, ide „len“ o námietky skutkového charakteru, lebo zmenou spôsobu hodnotenia dokazovania sa snaží obvinený následne zmeniť znenie skutkovej vety výroku o vine vo svoj prospech, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania ide vzhľadom na vyššie uvedené o námietky irelevantné.» Najvyšší súd rovnako správne konštatoval, že nemohol riešiť otázku dôvodnosti sťažovateľovho návrhu na doplnenie dokazovania, lebo by tým vstupoval do procesu dokazovania a hodnotenia dôkazov, správnosti a úplnosti zisteného skutku, čomu bráni veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Taktiež sťažovateľom zdôrazňovaná zásada „in dubio pro reo“ sa rovnako týka iba skutkových zistení, čo ale nemôže byť predmetom skúmania dovolacieho súdu.

21. Ústavný súd súhlasí s už uvedenými závermi najvyššieho súdu a zároveň opakuje, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok – čo znamená, že je projektovaný na výnimočnú situáciu, keď má zvrátiť právoplatný a vykonateľný rozsudok súdov rozhodujúcich o vine a treste. Vzhľadom na výnimočnosť tohto zásahu Trestný poriadok ustanovuje rozsah dôvodov, pre ktoré môže obvinený toto dovolanie podať. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a jasne sťažovateľovi vysvetlil, prečo ním podané dovolanie do tohto rozsahu nespadá.

22. Pokiaľ ide o (kľúčovú) otázku a v tomto prípade aj právne hodnotenie (prítomnosti alebo absencie) okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (nutná obrana) a s tým súvisiacu prípadnú potrebu doplnenia ďalších dôkazov (výsluchom svedkov), dovolací súd tieto skutočnosti správne nehodnotil v pozícii prvostupňového alebo odvolacieho súdu (teda ako primárne skutkovú otázku, resp. otázku hodnotenia dôkazov), ale z pohľadu, ako sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia (v konečnom dôsledku) vysporiadal odvolací súd (čl. 11 ods. 1 napadnutého uznesenia najvyššieho

súdu). Obsahovo závery najvyššieho súdu indikujú, že tento sa vyrovnal v tomto smere s dotknutými otázkami v časti konania patriacej pod jeho jurisdikciu ústavne udržateľným spôsobom, a to pri zákonom zakotvenej viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

23. Napokon k sťažovateľovej námietke, že najvyšší súd postupoval formalisticky a v rozpore s rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 255/2010, ústavný súd konštatuje, že o prílišný formalizmus by išlo zo strany najvyššieho súdu, ak by výkladom § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ignoroval samotný účel zákona, históriu jeho vzniku, systematickú súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov. K tomuto podľa ústavného súdu v sťažovateľovom prípade nedošlo, naopak, najvyšší súd aplikoval príslušné zákonné ustanovenie s ohľadom na jeho účel a v súlade so zásadou nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá vyplýva z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. K sťažovateľom uvádzanému rozhodnutiu (I. ÚS 255/2010) ústavný súd podotýka, že toto sa týkalo formálnej aplikácie zákona pri vykonávaní exekúcie prikázanim pohľadávky z účtu v banke, a preto je jeho spôsobilosť v predmetnej situácii (posudzovanie dovolacích dôvodov v trestnom konaní) nulová.

24. S poukazom na uvedené ústavný súd pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí a náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu